

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

กระบวนการการเคลื่อนไหวทางสังคมของชนพื้นเมือง
ในแขวงอัตตะปือ ราชอาณาจักรล้านช้าง (ลาว) ระหว่าง
พุทธศตวรรษที่ 24 ถึง พุทธศตวรรษที่ 25

ผู้เขียน

นางสาวพิมพ์ปฏิมา นเรศศิริกุล

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศ. สรัสวดี อ๋องสกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

นายโยชิยุกิ มาซุฮารา

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มุ่งศึกษากระบวนการการเคลื่อนไหวทางสังคมของชนพื้นเมือง ในเมือง
อัตตะปือ ราชอาณาจักรล้านช้าง (ลาว) ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 24 ถึงพุทธศตวรรษที่ 25 ในช่วงที่
เมืองอัตตะปืออยู่ภายใต้การปกครองของราชอาณาจักรไทย

ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการการเคลื่อนไหวทางสังคมของชนพื้นเมือง ในเมืองอัตตะ
ปือ ในพุทธศตวรรษที่ 24 เกิดจากความอ่อนแอของชนชั้นปกครองลาว นโยบายเก็บตัวของรัฐบาล
ไทย เข้าอาณัติกึ่งชนพื้นเมืองและการล่วงล้ำสถานภาพทางสังคมของชนพื้นเมือง

การเคลื่อนไหวทางสังคมของชนพื้นเมืองในพุทธศตวรรษที่ 24 มี 2 ลักษณะ คือ การโจมตี
ศูนย์อำนาจทางการเมืองและกระบวนการข่าจัด มีแนวคิดและอุดมการณ์เพื่อกอบกู้สถานภาพทาง
สังคมของชนพื้นเมือง ตอบโต้การปกครองของเจ้าอาณัติและนโยบายเก็บตัวของรัฐบาลไทย การ
เคลื่อนไหวส่งผลให้ผู้นำของชนพื้นเมืองถูกรวบปราบและสูญเสียกำลังคนไปเป็นจำนวนมาก เจ้า
อาณัติและรัฐบาลไทยเสียผลประโยชน์ที่ได้จากตัวของชนพื้นเมือง สังคมเมืองอัตตะปืออ่อนแอ
เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานจากการหลบหนีของชนพื้นเมือง

กระบวนการการเคลื่อนไหวทางสังคมของชนพื้นเมือง ในเมืองอัตตะปือ ในพุทธศตวรรษที่
25 เกิดจากความเดือดร้อนจากภาวะส่วยที่สืบเนื่องมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 24 การปกครองของเจ้า
อาณัติ การดำเนินนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลไทยเพื่อรักษาผลประโยชน์

ของรัฐบาลไทยโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อชนพื้นเมือง โดยเฉพาะนโยบายเร่งรัดตัวอย่าง
เข้มงวด ประกอบกับการขยายอำนาจของอาณานิคมฝรั่งเศสที่มีส่วนกดดันการดำรงชีวิตของชน
พื้นเมืองให้ได้รับความตึงเครียดมากขึ้น การเคลื่อนไหวในพุทธศตวรรษที่ 25 มี 2 ลักษณะคือ
กระบวนการขจัดและกระบวนการต่อรองอำนาจระหว่างชนพื้นเมืองกับเจ้าอาญาสี่ มีเป้าหมายเพื่อ
ต้องการมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ถูกเจ้าอาญาสี่และ
รัฐบาลไทยกดขี่ขูดรีดส่วนมากเกินไป การเคลื่อนไหวทางสังคมของชนพื้นเมือง ส่งผลให้สังคมของ
ชนพื้นเมืองระส่ำระสาย กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างเมืองอัตตะปือกับเมืองนครจำปาสัก เจ้า
อาญาสี่และรัฐบาลไทยเสียผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและกระทบต่อความมั่นคงทางการเมืองของ
รัฐบาลไทยในหัวเมืองลาวตอนใต้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Social Movements of the Indigenous Population in Attapue Province, Lan Xang Kingdom (Laos), from Late 18 th to Late 19 th Centuries	
Author	Miss Pimpatima Naressirikul	
Degree	Master of Arts (History)	
Thesis Advisory Committee	Prof. Sarassawadee Ongsakul	Advisor
	Mr. Yoshiyuki Masuhara	Co-advisor

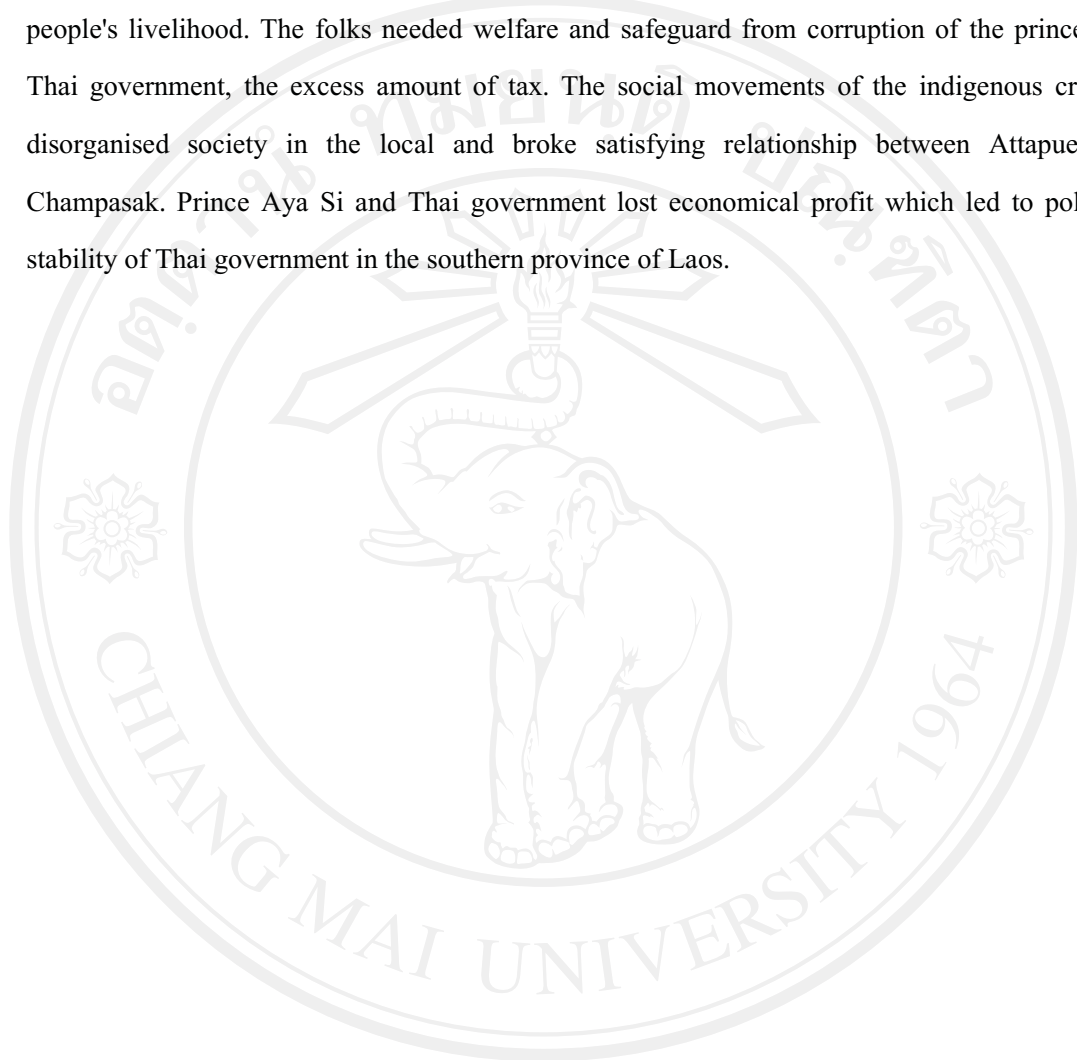
Abstract

In the study of social movements of the indigenous population in Attapue Province, Lan Xang Kingdom (Laos), from the late 18th to the late 19th centuries, it is found out that social movements of the indigenous in the field in the 18th century was the result of impotence among upperclass people, Thai tribute policy, prince Aya Si's exploitation towards the locals and intrusion into social status.

In that period, the movements were traced with two phenomena, an attack to a political centre and the Kha Khad uprising. Those movements performed with aims to retrieve social status of the folks as well as to strike prince Aya Si's power and an abusing tribute of Thai government. The movement caused vanquishment against local headmen as well as the great loss of troops. In the perspective of prince Aya Si and Thai government, it chiefly was the absence of profit from the tribute meanwhile Attapue society became weak with the lack of labours as folks escaped from their residence.

In the 19th century, the social movement in the field gradually developed from the high rate of tax and the exploitation of prince Aya Si. Thai policies on every aspect of the local to maintain its benefit were taken into account as Thai government, without concerning about any effect on the local, pressed the folks for tribute strictly. Moreover, a thread from French

colonization at that moment roused the tense situation to the peak. In this term, social movements were the Kha Khad uprising and negotiation between peasants and prince Aya Si to uphold people's livelihood. The folks needed welfare and safeguard from corruption of the prince and Thai government, the excess amount of tax. The social movements of the indigenous created disorganised society in the local and broke satisfying relationship between Attapue and Champasak. Prince Aya Si and Thai government lost economical profit which led to political stability of Thai government in the southern province of Laos.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved